

Станислав ПЕТКОВСКИ

„
Eden odnos, ako ne napreduva za edna godi na, nema kapacitet za napredok!
”

Последниве години, особено последните десет, сè повеќе и повеќе се наметнува економското прашање во нашава земја. Откако завршија националистичките еуфории, луѓето повторно се насочија кон секојдневните проблеми, на заработувачката и на сопствениот квалитет на живот.

Според насловот на овој текст, читателот ќе може да помисли дека во текстот ќе биде разработена тема која го опишува животот како забавен, лесен и необврзувачки.

Но, токму и она што можеби го опишува "ХОБИТО" како активност, кај многу млади луѓе во Македонија, не по нивна желба, нивниот живот станува хоби. Имаат малку време за него (животот), го живеат својот сопствен живот, само доколку имаат време. Некогаш кога имаат време немаат пари за да го остварат она што сакаат да го остварат. Некогаш кога и сите предуслови ќе се остварат, тој или таа, немаат сила, бидејќи се толку уморни што најдобар лек и задоволство за нив е СПИЕЊЕТО.

Зошто некој млад би сакал само да спие или едноставно да нема време за себе, за своите лични цели и за луѓето околу него?

Со почеток на т. н. "транзиционен" период, всушност на мала врата се вовеле фазата, која е почетна фаза во развојот на капиталистичките општества - почетна акумулација на капиталот. Знаеме сите дека и до ден денес не се избираат средства за да се "АКУМУЛИРА" и понатаму. Оваа фаза продолжува да трае, а во нејзиното траење колатерална штета стануваат граѓаните на Македонија. Сега засега, тие се 400.000 на број, според странските институции. Нивното "акумулирано" богатство е на ниво на апсолутна сиромаштија, а со тоа и нивната

позагрижувачко е тоа што "производството" на нови луѓе, кои се очигледна колатерална штета на транзицијата, го има и натаму. Постоенето на луѓе кои немаат речиси никаква заработувачка и нивниот голем број, исто така, се своевиден притисок на оние кои работат.

Сопствениците или управните одбори, и најпосле главните менаџери во фирмите, знаејќи го оваа, сметаат на тоа дека секој може веднаш да биде заменет со нов, и тоа благодарен работник. Во грижата за поголем профит, за што поголема акумулација на капиталот, условите во кои работат работниците и службениците не се предмет на договори, бидејќи сè се сведува на едно и исто: "Ако не ти се допаѓа, можеш да заминеш, знаеш ли надвор колку луѓе чекаат на работа и би биле пресреќни да ја добијат твојата работа и плата!"

Да, би биле пресреќни, но само првите месеци, сè додека ги држи мотивацијата и среќата дека најпосле имаат работа и немаат грижа за својата егзис-

ЖИВОТ

Млади луѓе меѓу 22-35 години, амбициозни и желни за успех, се согласуваат да бидат "поробени", а да не знаат. Своето време доброволно им го предаваат в раце на менаџерите, кои на ум имаат само профит и немаат време да се занимаваат со персоналните проблеми на своите вработени (што најпосле и не е нивна главна работа). Така, дома доаѓаат уморни, предност има креветот, телевизорот, по некој телефонски разговор, ритуален разговор со семејството или со партнерот, доколку живеат со него, спиење и утре... ПОВТОРНО ИСТО. Минуваат месеци, години, минува ЖИВОТОТ.

моќ е речиси безначајна. Овој тренд трае и до денес, и онаа Влада која ќе умее ваквата тенденција да ја запре, ќе може да се пофали дека работела на достоинството на својот народ.

Постоенето на овие 400.000 луѓе, кои така сурово ја доживуваат транзицијата, не само што е показател за неправедноста на "ПОЧЕТНАТА АКУМУЛАЦИЈА НА КАПИТАЛОТ", не само што покажува колку нашата држава и оние кои владејат со неа системски не обезбедија соодветна "правична застапеност", но овој пат не по етничка основа, туку според трудот кој до тогаш (до почетокот на 90-тите години) го вложиле луѓето за да имаат еднакви шанси. Она што е уште

тензија. Бидејќи "надвор има толку многу" ќе сакаат да се докажат, да успеат. Се надеваат дека тоа ќе трае некој месец, некоја година... а потоа само уште некоја деценија ќе работат по 10, 12, 14 часа на ден. Ќе се враќаат дома "мртви уморни" и ќе си велат дека тоа е привремено, дека само уште малку... Само да го купат станот, сè додека не го отплатат автомобилот, додека не заштедат за свој бизнис сè додека... И, така минуваат години, а на оние кои се млади им минува периодот во кој можеле да се дружат, да запознаат нови луѓе, да изберат свој партнер за брачен живот и најпосле да се здобијат и со свои пријатели кои во животот значат многу.

Млади луѓе меѓу 22-35 години, амбициозни и желни за успех, се согласуваат да бидат "поробени", а да не знаат. Своето време доброволно го предаваат во рацете на менаџерите, кои на ум имаат само профит и немаат време да се занимаваат со персоналните проблеми на нивните вработени (што најпосле и не е нивна главна работа). Така, дома доаѓаат уморни, предност има креветот, телевизорот, по некој телефонски разговор, ритуален разговор со семејството или со партнерот, доколку живеат со него, спиење и утре... ПОВТОРНО ИСТО. Минуваат месеци, години, минува животот.

Времето е едно, доколку луѓето најубавиот период од животот го "ДАДАТ" на кариерата, на постигнувањето и на заработувачката. Доколку тие се согласат своето време да го дадат според условите кои им ги поставуваат нивните претпоставени, кои од своја страна, за да се покажат пред "газдите" како успешни, илустрираат дека нивните вработени работат по 10, 12, 14 часа дневно, и во

сабота, а и често и во недела, се чувствуваат како успешни раководители. И, замислете, се фалат поради тоа. Фалешњето не запира тука, оние кои не се грижат за својот интегритет, за своето време и за својот квалитетен живот, кои работат по 15 часа дневно и немаат време за себе и за блиските и тие се фалат "КОЛКУ МНОГУ СЕ УТЕПАНИ ОД РАБОТА".

Така годината се дели на три или на четири дела, новогодишни празници; летен одмор и по некој државен празник на кој "не смеат да работат", па така принудно се одмораат од акумулација на почетниот капитал. Во таквите моменти, настапува колективна "наредба" да бидат среќни, да се опуштат и да бидат спонтани. Парадоксалноста на оваа состојба (наредба) се чини очигледна бидејќи на многумина им е потребен прво период за адаптација на новонастанатите услови. Ако некој ја послуша наредбата да се одмара и биде спонтан, дали послушноста е спонтаност. Како

што е потребен одреден период на адаптација за луѓето во работата да го дадат максимумот, така е потребен и период на адаптација за да може да се одморат. Првите неколку дена, напнатоста и анксиозноста се сè уште присутни, бидејќи "новата" ситуација-одморот има функција на позитивен стрес.

Во времето кое е едно, а во него нема дел за одмор и за забава, запознавањето со луѓе е можно само во слична бранша, во слична (или иста) фирма, блиску и од недостаток на време... површно. Краткото време кое младите луѓе го имаат на располагање, за да имаат пријатели и да пронајдат партнер, од нив изнудува БРЗИ РЕШЕНИЈА ЗА БРАК, или траење на НЕКОМПАТИБИЛНИ ВРСКИ ДОЛГО ВРЕМЕ, бидејќи немаат време ниту да размислат што чувствуваат, а не да одбираат, запознаваат, бараат. А оние кои се во брачна заедница да се оттуѓат еден од друг и да се гледаат кога се на граница на својата издржливост или подготвени за кавга, или подготвени да се согласат со сè само да ги остават да спијат.

Голем број млади, образовани, чувствителни и интелигентни луѓе, кои го "заробиле" своето време, во кариерата и напредокот, "притиснати" од оние "надвор" кои "чекаат работа" и барањата на раководителите, немаат време ниту да размислат за поимите, како што се, ИНТЕГРИТЕТ и АВТОНОМИЈА. Стануваат квалитетни специјалисти во својата област, со мален квалитет на својот живот, со безброј познаници, а со малку пријатели и со уште помалку љубов. За неа, љубовта, можат да слушнат во песните на радиопрекуенциите во автомобилот, или тоа да го видат на филм.

Познато е дека онаму каде што инвестираме соодветно време, тоа го илустрира и соодветниот третман. Често пати луѓето кои имале хоби во кое вложувале многу и тоа почнало да влијае на нивниот живот, да им обезбедува егзистенција и признание од заедницата, престанале така да го третираат. Хобито престанало да биде хоби токму поради начинот на третманот, поради инвестицијата на времето и егзистенцијалното значење. Во овој случај хобито станало работа.

Но, доколку за обичниот живот т. н. приватен живот, луѓето не инвестираат доволно време, ако престане да има било каква важност за нив (освен одмор и по некоја забава), тогаш тој живот всушност е ХОБИ. Работата е ЖИВОТОТ, а животот е хоби. Или, преведено уште поедноставно, оние на кои животот им е хоби, ќе го живеат, онака по пат, кога имаат време, доколку се одморни, доколку се расположени и кога сакаат можат да го тргнат на страна, АКО ИМААТ ПОВАЖНА РАБОТА. А, постои ли поважна работа?

ОТ КАКО ХОБИ

